

Urbán Andrea (1998) Szolnok, Karcag. A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának angol-magyar tanárszakos hallgatója, az Alföld Stúdió tagja, a DETEP résztvevője, a KULter.hu szerkesztője.

Urbán Andrea

■ AZ EGYENSÚLY ALAPJAI *PÁRIZSI ABSZTRAKTOK. ABSTRACTION-CRÉATION. KANDINSZKIJ, HÉLION, CALDER, MOHOLY-NAGY...*

A debreceni MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központ 2021 októberében nyílt *Párizsi absztraktok* című tárlata a francia főváros Montparnasse negyedéhez köthető nonfiguratív alkotói csoportra, az 1920-as és 1930-as évek progresszív művészeti elképzeléseire helyezte fókuszát. Az Abstraction-Création mozgalom előtérbe állítása, illetve e mindinkább széttartó és szétterjedő szerveződés geográfiai és szellemi központjának lokalizálása az egyébként igen széles spektrumon értelmezhető absztrakciós folyamatok egy állomásának megközelítésére adott alkalmat. A számos aspektus érvényesítésére lehetőséget teremtő téma azonban a szervezők figyelmének szétszóródása miatt előnytelen diverzitást eredményezett, az installáció konzisztens narratíva hiányában több ponton kisiklott.

A realiztikus ábrázolás meghaladása, legalábbis az attól való távolodás az Abstraction-Création indulása előtt is foglalkoztatta a *homo faber*t. A modern nonfiguratív trendeket megelőző, 19. század végi új látásmódok közül a fénytani eredményeket felmutató pointillizmus hozható legfőképp összefüggésbe a művészcsoport törekvéseivel, különösen a láthatóság problémájának előtérbe helyezése miatt. Míg a pointillizmus optikai érdeklődése a színpontok összehatásával konstruálódó tónuskülönbségekre és az általuk létesülő térképzetre irányult, addig az Abstraction-Création művészei a klorit lehetőségei mellett a formával is kísérleteztek. Szintén a látványérzékelés kérdésköréhez tartoznak a láthatatlan erők ábrázolhatóságának dilemmái, e tekintetben előzményként említhetők Hilma af Klint elektromágneses mezőket, röntgensugarakat, továbbá spirituális kapcsolatrendszeret prezentáló képei.¹ Az absztrakcióban gondolkodás tehát az

1 Mindezzel összefüggésben utalhatunk a fényforrást felhasználó képalkotó eljárások jelen kiállítótérben fellelhető invencióira, a fotográfiákra és a Moholy-Nagy László nevével fémjelzett fotogramokra. Másrészt a mikrostruktúrákra irányuló tekintet produktumaira, a mikroszkóp alatti alakzatokat idéző George Valmier-festményre, az *Absztrakt kompozícióra*, vagy Paule Vézelay *Hat forma mozgásban* című munkájára, amely megformáltsága okán kerülhet kiemelésre a sok egyéb mű közül.